

NETECHNICKÉ SHRnutí PROJEKTU POKUSŮ

Název projektu pokusů

Role senescentních buněk v etiologii nádoru jater a jejich intervenční potenciál.

Doba trvání projektu pokusů od nabytí právní moci kladného rozhodnutí – 21.8.2019

Klíčová slova - *maximálně 5* Hepatocelulární karcinom, senescentní buňky

Účel projektu pokusů - označte jej křížkem (x) do prázdného políčka

☒	základní výzkum
☐	translační nebo aplikovaný výzkum
☐	vývoj, výroba nebo zkoušení kvality, účinnosti a nezávadnosti léčiv, potravin, krmiv a jiných látek nebo výrobků
☐	ochrana přírodního prostředí v zájmu zdraví a dobrých životních podmínek lidí nebo zvířat
☐	zachování druhů
☐	vyšší vzdělávání nebo odborná příprava
☐	trestní řízení a jiné soudní řízení

Cíle projektu pokusů (např. řešené vědecké neznámé nebo vědecké či klinické potřeby)

Cílem projektu je zjistit roli senescentních buněk při genezi a v následné etiologii karcinomu jater. Dle nejnovějších poznatků má akumulace senescentních buněk přímou souvislost se vznikem a následným relapsem více druhů zhoubných nádorů. Protože k akumulaci těchto buněk dochází u živých organismů přirozeně v průběhu života, není možné simulovat tuto situaci, bez drastických zásahů zvenčí, u mladých jedinců. Navrhovaná studie počítá s indukci hepatocelulárního karcinomu (HCC), který je pátým nejčastěji se vyskytujícím nádorem u mužů a zároveň třetím nejzhoubnějším nádorem vůbec. Doposud není známá žádná účinná léčba, která by zpomalila jeho rozvoj. V průběhu studie bude testován terapeutický potenciál látek, které cíleně inhibují působení senescentních buněk.

Pravděpodobné potenciální přínosy projektu pokusů (jak by mohlo být dosaženo pokroku ve vašem vědním oboru nebo jaký přínos by z něj člověk či zvířata mohli mít)

Vzhledem k tomu, že doposud neexistuje žádná účinná možnost léčby tohoto zhoubného onemocnění, je předpokládaným přínosem studie navržení nové možné léčby pro onkologické pacienty. Rovněž se jedná o základní výzkum, jelikož mechanismus interakce senescentních buněk a okolního tkaniva není doposud úplně prostudován.

Druhy a přibližné počty zvířat, jejichž použití se předpokládá

Samci inbredního kmene C57BL/6 v maximálním počtu zvířat 216 kusů

Jaké jsou očekávané nežádoucí účinky u zvířat? Jaká je navrhovaná míra závažnosti? Jak bude se zvířaty naloženo po skončení pokusu?

U experimentální skupiny se předpokládá středně závažné zhoršení celkového zdravotního stavu, vzhledem k růstu indukovaných nádorů. Po ukončení experimentu budou zvířata usmrcena zlomením vazů. Jejich tkáň a orgány budou odebrány pro následovné analýzy. Vzhledem k tomu, že pokus způsobí zhoršení celkového stavu pokusných zvířat vzhledem k rostoucím nádorům, je navrhovaná míra závažnosti střední.

Uplatňování 3R (replacement, reduction, refinement)

Nahrazení používání zvířat: Uveďte, proč je nutné použít zvířata a proč nemohou být využity alternativy bez použití zvířat.

U tohoto typu experimentu není možná alternativa in vitro možná, jelikož se jedná a primární výzkum komplexní odpovědi a buněčných interakcí v kombinaci s farmakologickou léčbou.

Omezení používání zvířat: Vysvětlete, jak lze zajistit použití co nejmenšího počtu zvířat.

K zajištění celkového minimálního počtu zvířat je nutná racionalizace jednotlivých experimentů v kombinaci s odhadem statistické síly testů. V případě použití nízkého počtu jedinců by při neúplné fenotypové penetranci mohlo dojít k nedostatečné síle výsledků a nutnosti opakování experimentu. Proto jsou počty zvířat ve skupinách optimalizovány s ohledem na proveditelnost studie i s ohledem na předchozí publikované výsledky. Šetrné zacházení se zvířaty: Vysvětlete volbu druhu zvířat a proč se v případě tohoto zvířecího modelu jedná o nejšetrnější použití z hlediska vědeckých cílů.

Vysvětlete obecná opatření, která budou přijata za účelem snížení újmy způsobené zvířatům na minimum.

Myš představuje dobře charakterizovaný a standardizovaný zavedený model pro studium nádorů gastrointestinálního traktu způsobených chemickými a dietními spouštěcími mechanismy. Zároveň představuje organismus s poměrně krátkou generační dobou, takže umožňuje studium rozvoje nádorového onemocnění v kombinaci s věkem. Se zvířaty bude zacházeno s cílem minimalizovat šetrně, s cílem minimalizovat negativní dopad a diskomfort, vycházející z prezentovaného projektového záměru. Manipulace bude prováděna v souladu se zákonem 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s vyhláškou č. 419/2012 Sb., o ochraně pokusných zvířat.